

GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH

Michał Serzycki

Warszawa, dnia 28 marca 2008 r.

DOLiS-035-475/08

Pan
Zbigniew Ćwiąkalski
Minister Sprawiedliwości
Prokurator Generalny RP
Aleje Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o dokonanie oceny praktyki kancelarii komorniczych polegającej na wysyłaniu do pracodawców zajęć wynagrodzenia za pracę dłużników bez wstępnego sprawdzenia, czy dana osoba jest rzeczywiście zatrudniona u pracodawcy, do którego zajęcie zostało skierowane. Zdaniem Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych praktyka taka prowadzi - w przypadku doręczenia zajęcia podmiotowi, który w rzeczywistości dłużnika nigdy nie zatrudniał - do ujawnienia osobie nieuprawnionej danych osobowych dłużnika, w tym także danych szczególnie chronionych, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), stanowiąc tym samym naruszenie obowiązujących zasad ochrony danych osobowych.

Do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpływają pisma, w których kwestionowana jest prawidłowość czynności podejmowanych przez komorników w toku

postępowania egzekucyjnego, w szczególności przesyłanie do podmiotów, które dłużnika nigdy nie zatrudniały, zajęcia wynagrodzenia za pracę. Zajęcie — sporządzone w sposób zgodny z przepisami ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.) - zawiera dane osobowe dłużnika, w tym jego imię i nazwisko, numer PESEL, NIP, adres zamieszkania, sygnaturę akt i opis sprawy. Bezspornym jest zatem, iż w następstwie doręczenia powyższego zajęcia zostają ujawniane pracodawcom będącymi w istocie podmiotami nieuprawnionymi dane osobowe dłużników, w tym także dane dotyczące orzeczenia wydanego w postępowaniu sądowym, podlegające szczególnej ochronie na podstawie art. 27 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.).

W ocenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych zaprezentowana w niniejszej sprawie praktyka budzi uzasadnione wątpliwości z punktu widzenia przepisów ustawy o ochronie danych osobowych. Na komorniku sądowym jako administratorze danych ciąży bowiem - zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych - obowiązek zabezpieczenia danych przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabraniam przez osobą nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy oraz zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem. Z obowiązkiem tym współgra regulacja zawarta w art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, w świetle której administrator danych powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą i musi zapewnić, aby pozostające w jego posiadaniu dane były przetwarzane zgodnie z prawem.

Wobec powyższego, za nieprawidłową uznać należy sytuację, w której komornik bez jakiegokolwiek wstępnego sprawdzenia przekazuje przetwarzane przez siebie dane osobowe (w tym dane szczególnie chronione) podmiotowi, o którym nie posiada informacji, że zatrudnia on dłużnika.

Podkreślenia przy tym wymaga, iż na podstawie art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych, osoba administrująca zbiorem danych lub będąca obowiązana do ochrony danych osobowych ponosi odpowiedzialność karną za udostępnienie lub umożliwienie dostępu do zgromadzonych przez nią danych osobom nieupoważnionym i to zarówno w przypadku zachowania umyślnego, jak i nieumyślnego.

Nadmienić przy tym należy, iż sygnalizowane zagadnienie było już przedmiotem wystąpień Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 27 sierpnia 2007 r. (sygn. GI-DOLiS-024/666/07/4863) i 6 listopada 2007 r. (sygn. GI-DOLiS-024/666/07/6212) skierowanych do Prezesa Krajowej Rady Komorniczej, w których wskazywał on na

przedmiotowe nieprawidłowości wnosząc o podjęcie czynności zmierzających do ich wyeliminowania.

Prezes Krajowej Rady Komorniczej nie podzielił stanowiska Generalnego Inspektora stwierdzając, iż czynności podejmowane przez komornika w toku postępowania egzekucyjnego są zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami Kodeksu postępowania cywilnego i ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (tekst jednolity: Dz. U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191 z późn. zm.) oraz nie stoją w sprzeczności z regulacjami ustawy o ochronie danych osobowych. Wskazał przy tym, iż komornik sądowy jest zobowiązany do prowadzenia egzekucji w sposób określony przez wierzyciela. Nie ma on przy tym możliwości, ani prawa weryfikować wniosku wierzyciela i przed zajęciem wynagrodzenia za pracę sprawdzać, czy dłużnik jest zatrudniony u wskazanego pracodawcy.

Generalny Inspektor nie podzielając wyrażonego wyżej poglądu podtrzymuje swoje stanowisko w niniejszej sprawie, zgodnie z którym opisane działanie komorników prowadzi do udostępnienia informacji zawartych w zajęciu wynagrodzenia za pracę osobom nieuprawnionym, co stanowi naruszenie ciężącego na komorniku jako na administratorze danych obowiązku ich zabezpieczenia.

Należy przy tym podkreślić, iż Generalny Inspektor wykazuje pełną akceptację i aprobatę dla skuteczności postępowań egzekucyjnych, nie kwestionując dopuszczalności czynności podejmowanych przez komornika w celu jej zapewnienia. Skuteczność ta nie może być jednak uznana za wartość samą w sobie, uzasadniającą niestosowanie powszechnie obowiązujących przepisów, albowiem regulacje postępowania egzekucyjnego nie mają i nie mogą mieć charakteru nadrzędnego nad normami zawartymi w innych ustawach, w tym w ustawie o ochronie danych osobowych.

Zwracam się zatem do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o ocenę praktyki komorników sądowych w sygnalizowanej sprawie i ewentualne podjęcie stosownych czynności zmierzających do ich wyeliminowania.